

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผลจังหวัดระยอง ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ได้จำแนกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง โดยแบ่งเป็น

ตอนที่ 1.1 คำถามเกี่ยวกับด้านสังคมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตอนที่ 1.2 คำถามเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากการฝึกอบรม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

ตอนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านปัญหาในการปลูกทุเรียน

ตอนที่ 7 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปและข้อเสนอแนะในโรงเรียนเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผลจังหวัดระยอง

ตอนที่ 1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

ตารางที่ 4.1 เพศและอายุ

	ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	77	61.6
	หญิง	48	38.4
อายุ	ต่ำกว่า 31 ปี	6	4.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 125

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
31 – 40	36	28.8
41 – 50	35	28.0
51 ปีขึ้นไป	48	38.4
ค่าต่ำสุด 21 ค่าสูงสุด 75 ค่าเฉลี่ย 46.74 ค่า S.D. 11.38		

จากตารางที่ 4.1

เพศ พบว่าเกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 61.6 และเป็นเพศหญิง 38.4

อายุ พบว่าเกษตรกรมีอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 38.4 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 28.8 และอายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 4.8 โดยมีจำนวนอายุต่ำสุด 22 ปี สูงสุด 69 ปี และมีอายุเฉลี่ย 46.74 ปี

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัวและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

N = 125

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถม	102	81.6
มัธยมต้น	13	10.4
มัธยมปลาย	4	3.2
ปริญญาตรี	6	4.8
สมาชิกในครอบครัว (คน)		
ต่ำกว่า 3	18	14.4
	41	32.8
	27	21.6
มากกว่า 4	39	31.2
ค่าต่ำสุด 1 ค่าสูงสุด 7 ค่าเฉลี่ย 4 ค่า S.D. 1.31		
สมาชิกสถาบันเกษตรกร		
กลุ่มเกษตรกร	93	74.4
กลุ่มแม่บ้าน	16	12.8
กลุ่ม ธกส	37	29.6
กลุ่มอื่นๆ	18	14.4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 125

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลข่าวสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โทรทัศน์	96	76.8
วิทยุ	20	16.0
สื่อสิ่งพิมพ์	48	38.4
ผู้นำชุมชน	52	41.6
เพื่อนบ้าน	47	37.6
เจ้าหน้าที่	109	87.2
อื่นๆ	6	4.8
พบปะเจ้าหน้าที่ (ครั้ง/ปี)		
ต่ำกว่า 5	12	9.6
5 - 10	58	46.4
11 - 15	46	36.8
มากกว่า 15	9	7.2
ค่าต่ำสุด 5 ค่าสูงสุด 20 ค่าเฉลี่ย 10.27 ค่า S.D. 3.86		

จากตารางที่ 4.2

ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกรเรียนจบชั้นประถมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 81.6 รองลงมาจบชั้นมัธยมต้น ร้อยละ 10.4 และจบปริญญาตรี ร้อยละ 4.8

สมาชิกในครอบครัว พบว่าเกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัว 3 คนมากที่สุด ร้อยละ 32.8 รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 4 คน ร้อยละ 31.2 และมีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 3 คน ร้อยละ 14.4 โดยต่ำสุด 1 สูงสุด 7 และเฉลี่ย 4 คน

สมาชิกสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมากที่สุด ร้อยละ 74.4 รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. ร้อยละ 29.6 และเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 12.8

แหล่งข้อมูลข่าวสารการเกษตร พบว่าแหล่งข้อมูลคือ เจ้าหน้าที่มากที่สุด ร้อยละ 87.2 รองลงมา โทรทัศน์ ร้อยละ 76.0 และสื่ออื่นๆ 4.8

การพบปะเจ้าหน้าที่/ปี พบว่าจำนวน 5-10 ครั้งมากที่สุด ร้อยละ 46.4 รองลงมา จำนวน 11-15 ครั้ง ร้อยละ 36.8 และมากกว่า 15 ครั้ง ร้อยละ 7.2 โดยต่ำสุด 5 สูงสุด 20 และเฉลี่ย 10.27 ครั้ง

ตอนที่ 1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

N = 125

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แรงงานในครอบครัว (คน)		
ต่ำกว่า 3	77	61.6
	20	16.0
	24	19.2
มากกว่า 4	4	3.2
ค่าต่ำสุด 1 ค่าสูงสุด 5 ค่าเฉลี่ย 3 ค่า S.D. 0.92		
พื้นที่ทำสวน (ไร่)		
ต่ำกว่า 6	32	25.6
6-10	46	36.8
11-20	41	32.8
20 ขึ้นไป	6	4.8
ค่าต่ำสุด 3 ค่าสูงสุด 30 ค่าเฉลี่ย 11.02 ค่า S.D. 6.49		
พื้นที่ทำสวนทุเรียน (ไร่)		
ต่ำกว่า 6	40	32.0
6-10	48	38.4
11-20	29	23.2
20 ขึ้นไป	8	6.4
ค่าต่ำสุด 2 ค่าสูงสุด 30 ค่าเฉลี่ย 10.18 ค่า S.D. 6.56		
อายุทุเรียน (ปี)		
ต่ำกว่า 10	16	12.8
10-15	61	48.8
16-20	32	25.6
20 ขึ้นไป	16	12.8
ค่าต่ำสุด 5 ค่าสูงสุด 42 ค่าเฉลี่ย 16.04 ค่า S.D. 7.39		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 125

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต้นทุนการผลิตทุเรียน (บาท / ไร่)		
ต่ำกว่า 1,500	9	7.2
1,501 – 3,000	39	31.2
3001 – 5,500	16	12.8
5,501 – 8,000	22	17.6
8,000 ขึ้นไป	39	31.2
ค่าต่ำสุด 500 ค่าสูงสุด 10,000 ค่าเฉลี่ย 5,685.76 ค่า S.D. 3236.02		
ผลผลิต (กิโลกรัม / ไร่)		
ต่ำกว่า 500	4	3.2
501 – 800	63	46.8
801 – 1,000	22	17.6
มากกว่า 1,000	36	28.8
ค่าต่ำสุด 300 ค่าสูงสุด 1,500 ค่าเฉลี่ย 862.46 ค่า S.D. 364.90		

จากตารางที่ 4.3

แรงงานในครอบครัว พบว่าเกษตรกรมีแรงงานในครอบครัวต่ำกว่า 3 คนมากที่สุด ร้อยละ 53.0 รองลงมา มีแรงงานในครอบครัว 3 คน ร้อยละ 25.0 และมีแรงงานในครอบครัวมากกว่า 4 คน ร้อยละ 8.0 แรงงานต่ำสุด 1 สูงสุด 5 และเฉลี่ย 3 คน

พื้นที่ทำสวนทั้งหมด พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนระหว่าง 6-10 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 46.0 รองลงมา มีพื้นที่ทำสวนระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 32.8 และพื้นที่ทำสวนมากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 4.8 พื้นที่ทำสวนต่ำสุด 3 สูงสุด 30 และเฉลี่ย 11.02 ไร่

พื้นที่ทำสวนทุเรียน พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนระหว่าง 6-10 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 38.4 รองลงมา มีพื้นที่ทำสวนระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 23.2 และมีพื้นที่ทำสวน 20 ไร่ ขึ้นไป ร้อยละ 6.7 พื้นที่ทำสวนทุเรียนต่ำสุด 2 สูงสุด 30 และเฉลี่ย 10.18 ไร่

อายุทุเรียน พบว่าเกษตรกรมีทุเรียนอายุระหว่าง 10-15 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.8 รองลงมา อายุระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 25.6 มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 12.8 เท่ากัน อายุทุเรียนต่ำสุด 5 สูงสุด 42 และเฉลี่ย 16.04 ปี

ต้นทุนการผลิต/ไร่ พบว่าเกษตรกรใช้ต้นทุนการผลิต สูงกว่า 8,000 บาท/ไร่ และใช้ต้นทุนการผลิต 1,501-3,000 บาท/ไร่ มากสุด ร้อยละ 31.2 เท่ากัน รองลงมาใช้ต้นทุนการผลิตระหว่าง 5,501 – 8,000 บาท/ไร่ ร้อยละ 17.6 และใช้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า 1,500 บาท/ไร่ ร้อยละ 7.2 ต้นทุนการผลิต/ไร่ ต่ำสุด 500 สูงสุด 10,000 และเฉลี่ย 5,685.76 บาท/ไร่

ผลผลิต/ไร่ พบว่าเกษตรกรได้ผลผลิต ระหว่าง 501 – 800 กก./ไร่ มากสุด ร้อยละ 46.8 รองลงมาได้ผลผลิตสูงกว่า 1,000 กก./ไร่ ร้อยละ 28.8 และได้ผลผลิตต่ำกว่า 500 กก./ไร่ ร้อยละ 3.2 ผลผลิต/ไร่ ต่ำสุด 300 สูงสุด 1,500 และเฉลี่ย 862.46 กก./ไร่

ตารางที่ 4.4 แหล่งจำหน่ายทุเรียน

N = 125		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายทุเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พ่อค้ามารับซื้อในสวน	61	48.8
จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น	107	85.6
จำหน่ายในตลาดต่างจังหวัด	18	14.4
จำหน่ายในตลาดต่างประเทศ	65	52.0

จากตารางที่ 4.4

แหล่งจำหน่ายผลผลิต พบว่าจำหน่ายในตลาดท้องถิ่นมากที่สุด ร้อยละ 85.6 รองลงมาจำหน่ายเพื่อส่งออกตลาดต่างประเทศร้อยละ 52.0 และ จำหน่ายต่างจังหวัด ร้อยละ 14.6

ตอนที่ 2 ด้านความรู้ ของเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกร ไม้ผลจังหวัดระยอง

2.1 ด้านความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากการฝึกอบรม

ตารางที่ 4.5 ด้านความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากการฝึกอบรม

N = 125

ด้านความรู้	เฉลี่ย	ผู้ตอบถูก		
		จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
การเรียนรู้จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดฤดูกาลผลิต	ถูก	121	96.8	1
การเรียนรู้แบบโรงเรียนเกษตรกรทุกคนต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำ	ถูก	119	95.2	2
การวิเคราะห์ระบบนิเวศช่วยให้สามารถตัดสินใจจัดการแปลงได้ดี	ถูก	117	93.6	3
เมื่อเกิดข้อสงสัยระหว่างการเรียนรู้ต้องทำการทดสอบพิสูจน์ทราบ	ถูก	116	92.8	4
วิทยากรเสริมจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการสาธิตและฝึกปฏิบัติได้	ถูก	114	91.2	5
การสำรวจแปลงผลไม้มักรกระทำเมื่อจำเป็นเท่านั้น	ผิด	105	84.0	6
การตัดแต่งกิ่งควรตัดกิ่งกระโดงทำให้ทรงพุ่มโปร่งแสงแดดส่องถึง	ถูก	101	80.8	7
หลังการเก็บเกี่ยวไม่ควรตัดแต่งกิ่งทันที	ผิด	95	76.0	8
การกำจัดวัชพืชควรใช้สารเคมีเพราะสะดวกหาซื้อได้ง่ายได้ผลดีก่อน	ผิด	91	72.8	9
เมื่อพบแมลงแต่ไม่เห็นการทำลายต้องนำมาเลี้ยงทำสวนแมลงก่อน	ถูก	78	62.4	10
หลังการปลูกผลไม้มือถือใช้หลักไม้มัดยึดลำต้นจะทำให้ต้นไม้โตเร็ว	ถูก	75	60.0	11
การใส่ปุ๋ยบำรุงต้นควรใส่ก่อนตัดแต่งกิ่ง	ผิด	71	56.8	12
ศัตรูธรรมชาติเป็นตัวการสำคัญในการทำลายสวนผลไม้	ผิด	70	56.0	13
ปลูกผลไม้ไม่ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองกันหลุม	ผิด	68	54.4	14
เมื่อพบว่ามียโรคพืชระบาดไม่จำเป็นจะต้องสอบถามสมาชิกในกลุ่ม	ผิด	56	44.8	15
ตัดสินใจเองได้เลย				
เมื่อพบศัตรูพืชระบาดในแปลงต้องพ่นสารเคมีทันที	ผิด	43	34.4	16

จากตารางที่ 4.5 ความรู้จากการฝึกอบรมพบว่าเกษตรกรตอบคำถามถูกมากใน 5 ประเด็นแรกคือ

- 1) การเรียนรู้จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดฤดูกาลผลิต ตอบถูกร้อยละ 96.8
- 2) การเรียนรู้แบบโรงเรียนเกษตรกรทุกคนต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำ ตอบถูกร้อยละ 95.2
- 3) การวิเคราะห์ระบบนิเวศช่วยให้สามารถตัดสินใจจัดการแปลงได้ดี ตอบถูกร้อยละ 93.6

4) เมื่อเกิดข้อสงสัยระหว่างการเรียนรู้ต้องทำการทดสอบพิสูจน์ทราบตอบถูกร้อยละ 92.8

5) วิทยากรเสริมจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการสาธิตและฝึกปฏิบัติได้ ตอบถูกร้อยละ 91.2

ส่วนประเด็นที่เกษตรกรตอบคำถามถูกน้อยสุด 5 ประเด็น คือ

1) เมื่อพบศัตรูพืชระบาดในแปลงต้องพ่นสารเคมีทันที ตอบถูกเพียงร้อยละ 34.4

2) เมื่อพบว่ามีโรคพืชระบาดไม่จำเป็นจะต้องสอบถามสมาชิกในกลุ่มตัดสินใจเองได้เลย
ตอบถูกเพียงร้อยละ 44.8

3) ปลูกผลไม้ไม่ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองกันหลุม ตอบถูกเพียงร้อยละ 54.4

4) ศัตรูธรรมชาติเป็นตัวละครสำคัญในการทำลายสวนผลไม้ ตอบถูกเพียงร้อยละ 56.0

5) การใส่ปุ๋ยบำรุงดินควรใส่ก่อนตัดแต่งกิ่ง ตอบถูกเพียงร้อยละ 56.8

2.2 ความรู้โดยรวมของเกษตรกรโดยพิจารณาจากจำนวนข้อที่เกษตรกรตอบถูก

ตารางที่ 4.6 ความรู้โดยรวมของเกษตรกร

		n=125	
จำนวนข้อที่ตอบถูก		จำนวน	ร้อยละ
5-8 (น้อย)		4	3.2
9-12 (ปานกลาง)		63	50.4
13-16 (มาก)		58	46.4
ค่าต่ำสุด 5	ค่าสูงสุด 16	ค่าเฉลี่ย 12.56	ค่า S.D. 2.743
		125	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.4 มีความรู้ระหว่าง 9-12 ข้อ (ปานกลาง) รองลงมา ร้อยละ 46.4 มีความรู้ระหว่าง 13-16 ข้อ (มาก) โดยเฉลี่ยมีความรู้ 12.56 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร

ตารางที่ 4.7 ความเหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร

N = 125

ความเหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร	ระดับความเหมาะสม(จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X} ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
(1) วิทยากรมีความเต็มใจและเป็นกันเองในการถ่ายทอดความรู้	29 (23.2)	61 (48.8)	35 (28.0)	0 (0)	0 (0)	3.92	มาก 1
(2) วิทยากรมีการวางแผนในการถ่ายทอดความรู้	12 (9.6)	78 (62.4)	31 (24.8)	4 (3.2)	0 (0)	3.78	มาก 2
(3) วิทยากรมีวิธีการและขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้	25 (20.0)	52 (41.6)	44 (35.2)	4 (3.2)	0 (0)	3.78	มาก 2
(5) การเรียนรู้ด้วยการจัดทำแปลงเรียนรู้/ศึกษา/ทดสอบแบบง่ายๆ	11 (8.8)	52 (41.6)	60 (48.0)	0 (0)	2 (1.6)	3.56	มาก 5
(6) การใช้สื่อ, เอกสารประกอบในการฝึกอบรม	11 (8.8)	62 (49.6)	36 (28.8)	16 (12.8)	0 (0)	3.54	มาก 6
(7) การแบ่งกลุ่มเรียนรู้ กลุ่มละ 5 คน จำนวน 5 กลุ่ม รวม 25 คน	11 (8.8)	60 (48.0)	43 (34.4)	9 (7.2)	2 (1.6)	3.54	มาก 6

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความเหมาะสมในการ จัดตั้งโรงเรียน เกษตรกร	ระดับความเหมาะสม (จำนวน/ร้อยละ)					X ความหมาย อันดับ		
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
(8) วิทยากรใช้วัสดุใน การดำเนินการ ฝึกอบรม	20 (16.0)	43 (34.4)	45 (36.0)	17 (13.6)	0 (0)	3.52	มาก	8
(9) การใช้วิธีการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน	15 (12.0)	42 (33.6)	59 (47.2)	9 (7.2)	0 (0)	3.50	มาก	9
(10) การเชิญวิทยากร เสริมมาถ่ายทอด ความรู้เฉพาะเรื่อง	5 (4.0)	50 (40.0)	68 (54.4)	2 (1.6)	0 (0)	3.46	มาก	10
เฉลี่ยรวม						3.62	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า

ระดับความเหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก โดยเรียงลำดับไว้ดังนี้ คือ วิทยากรมีความเต็มใจและเป็นกันเองในการถ่ายทอดความรู้ วิทยากรมีการวางแผนในการถ่ายทอดความรู้ วิทยากรมีวิธีการและขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้ การดำเนินการกลุ่มสัมพันธ์ (นันทนาการ) ในการฝึกอบรม การเรียนรู้ด้วยการจัดทำแปลงเรียนรู้/ศึกษา/ทดสอบแบบง่าย ๆ การใช้สื่อ เอกสารประกอบ ในการฝึกอบรม การแบ่งกลุ่มเรียนรู้ กลุ่มละ 5 คน จำนวน 5 กลุ่ม รวม 25 คน วิทยากรใช้วัสดุในการดำเนินการฝึกอบรม การใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน การเชิญวิทยากรเสริมมาถ่ายทอดความรู้เฉพาะเรื่อง

ตอนที่ 4 การนำความรู้ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.8 การนำความรู้ไปปฏิบัติ

N = 125

ประเด็น	ระดับการนำไปปฏิบัติ (จำนวน/ร้อยละ)					X ความหมาย อันดับ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
(1) เรื่องการใช้พันธุ์พืช(ไม้ผล) พันธุ์ดี	38 (30.4)	71 (56.8)	16 (12.8)	0 (0)	0 (0)	4.17	มาก	1
(2) เรื่องการใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนผลไม้	36 (28.8)	63 (50.4)	24 (19.2)	0 (0)	2 (1.6)	4.15	มาก	2
(3) เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีที่ถูกต้อง	40 (32.0)	66 (52.8)	17 (13.6)	2 (1.6)	0 (0)	4.04	มาก	3
(4) เรื่องการสำรวจสวนผลไม้	23 (18.4)	57 (45.6)	32 (25.6)	11 (8.8)	2 (1.6)	3.73	มาก	4
(5) เรื่องการใช้สารเคมีฉีดพ่นในสวนผลไม้	13 (10.4)	66 (52.8)	46 (36.8)	0 (0)	0 (0)	3.70	มาก	5
(6) เรื่องประโยชน์ของการมีส่วนร่วม	15 (12.0)	32 (25.6)	68 (54.4)	10 (8.0)	0 (0)	3.68	มาก	6
(7) เรื่องการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไปถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัว	21 (16.8)	26 (20.8)	60 (48.0)	18 (14.4)	0 (0)	3.44	มาก	7
(8) เรื่องการนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้เกษตรกรเพื่อนบ้าน	10 (8.0)	53 (42.4)	47 (37.6)	12 (9.6)	3 (2.4)	3.41	มาก	8

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการนำไปปฏิบัติ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
(9) เรื่องการนำศัตรูธรรมชาติ (แมลงที่เป็นประโยชน์) ไปใช้ในสวนผลไม้	8 (6.4)	44 (35.2)	53 (42.4)	17 (13.6)	3 (2.4)	3.40	ปานกลาง	9
(10) เรื่องการจดบันทึกในการทำสวนผลไม้	22 (17.6)	46 (36.8)	53 (42.4)	4 (3.2)	0 (0)	3.29	ปานกลาง	10
เฉลี่ยรวม						3.72	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า

ระดับของการนำความรู้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้วพบว่าการนำความรู้ไปปฏิบัติ 2 ระดับใน 10 ประเด็น คือ

1. ระดับมาก ใน 8 ประเด็นเรียงลำดับดังนี้ การใช้พันธุ์พืช(ไม้ผล) พันธุ์ดี การใช้ปุ๋ยชีวภาพในสวนผลไม้ การใช้ปุ๋ยเคมีที่ถูกต้อง การสำรวจสวนผลไม้ การใช้สารเคมีฉีดพ่นในสวนผลไม้ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม การอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไปถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัว การนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้เกษตรกรเพื่อนบ้าน

2. ระดับปานกลาง ใน 2 ประเด็นเรียงลำดับดังนี้ การนำศัตรูธรรมชาติ (แมลงที่เป็นประโยชน์) ไปใช้ในสวนผลไม้ การจดบันทึกในการทำสวนผลไม้

ตอนที่ 5 ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.9 ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

N=125

ประเด็น	ระดับผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ (จำนวน/ร้อยละ)					X̄	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
(1) การสำรวจสวนผลไม้ช่วยในการตัดสินใจจัดการสวนผลไม้	38 (30.4)	61 (48.8)	26 (20.8)	0 (0)	0 (0)	4.09	มาก	1
(2) ศัตรูธรรมชาติ (แมลงที่เป็นประโยชน์) ช่วยสร้างระบบนิเวศ	53 (42.4)	38 (30.4)	18 (14.4)	16 (12.8)	0 (0)	4.02	มาก	2
(3) สวนผลไม้ของท่านมีโอกาสที่จะได้รับรองผลผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน	25 (20.0)	77 (61.6)	21 (16.8)	2 (1.6)	0 (0)	4.00	มาก	3
(4) สภาพแวดล้อมในสวนผลไม้ดีขึ้น	15 (12.0)	81 (64.8)	25 (20.0)	4 (3.2)	0 (0)	3.85	มาก	4
(5) ผลผลิตในสวนผลไม้เพิ่มขึ้น	19 (15.2)	46 (36.8)	60 (48.0)	0 (0)	0 (0)	3.67	มาก	5
(6) คุณภาพผลผลิตของท่านดีขึ้น	14 (11.2)	55 (44.0)	56 (44.8)	0 (0)	0 (0)	3.66	มาก	6
(7) สุขภาพของท่านดีขึ้น	16 (12.8)	47 (37.6)	57 (45.6)	5 (4.0)	0 (0)	3.59	มาก	7

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ (จำนวน/ร้อยละ)					N=125		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	ความหมาย อันดับ	
(8) มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความคิด เห็นกับสมาชิกใน โรงเรียน	5 (4.0)	58 (46.4)	60 (48.0)	2 (1.6)	0 (0)	3.52	มาก	8
(9) สามารถทำให้ ชีวิตท่านและ ครอบครัวดีขึ้น	5 (4.0)	48 (38.4)	70 (56.0)	2 (1.6)	0 (0)	3.44	มาก	9
(10) เกษตรกรเพื่อน บ้านสามารถปฏิบัติ ตามได้	2 (1.6)	44 (35.2)	70 (56.0)	9 (7.2)	0 (0)	3.31	ปานกลาง	10
เฉลี่ยรวม						3.71	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า

ระดับของผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้วพบว่ามีการนำความรู้ไปปฏิบัติ 2 ระดับใน 10 ประเด็น คือ

1. ระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ การสำรวจสวนผลไม้ช่วยในการตัดสินใจจัดการสวนผลไม้ ศัตรูธรรมชาติ (แมลงที่เป็นประโยชน์) ช่วยสร้างระบบนิเวศ สวนผลไม้ของท่านมีโอกาสที่จะได้รับรองผลผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน สภาพแวดล้อมในสวนผลไม้ดีขึ้น ผลผลิตในสวนผลไม้เพิ่มขึ้น คุณภาพผลผลิตของท่านดีขึ้นสุขภาพของท่านดีขึ้น มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในโรงเรียน สามารถทำให้ชีวิตท่านและครอบครัวดีขึ้น

2. ระดับปานกลาง คือ เกษตรกรเพื่อนบ้านสามารถปฏิบัติตามได้

ตอนที่ 6 ปัญหาในการปลูกทุเรียน

ตารางที่ 4.10 ปัญหาในการปลูกทุเรียน

N = 125

ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)				\bar{X}	ความหมาย	อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
ด้านความรู้							
(1) ความรู้เรื่องพันธุ์ทุเรียน	39 (31.2)	49 (39.2)	19 (15.2)	18 (14.4)	2.87	ปานกลาง	1
(2) ความรู้เรื่องการจำหน่ายผลผลิต	34 (27.2)	25 (20.0)	50 (40.0)	16 (12.8)	2.61	ปานกลาง	2
(3) ความรู้เรื่องการตัดแต่งกิ่ง	34 (27.2)	40 (32.0)	15 (12.0)	36 (28.8)	2.57	ปานกลาง	3
(4) ความรู้เรื่องการให้น้ำ	33 (26.4)	29 (23.2)	33 (26.4)	30 (24.0)	2.52	ปานกลาง	4
(5) ความรู้เรื่องการให้ปุ๋ย	35 (28.0)	20 (16.0)	44 (35.2)	26 (20.8)	2.51	ปานกลาง	5
(6) ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดวัชพืช	36 (28.8)	20 (16.0)	31 (24.8)	38 (30.4)	2.43	น้อย	6
(7) ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยว	22 (17.6)	38 (30.4)	18 (14.4)	47 (37.6)	2.28	น้อย	7
ด้านการปฏิบัติ							
(1) การระบาดของเพลี้ยไฟ	42 (33.6)	49 (39.2)	28 (22.4)	6 (4.8)	3.01	ปานกลาง	1
(2) การระบาดของไรแดง	32 (25.6)	64 (51.2)	20 (16.0)	9 (7.2)	2.95	ปานกลาง	2
(3) การระบาดของหนอนเจาะลำต้นทุเรียน	46 (36.8)	3 (31.2)	16 (12.8)	24 (19.2)	2.88	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)				X ความหมาย อันดับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
(4) การระบาดของ เพ็ญใจไก่แจ้	31 (24.8)	50 (40.0)	37 (29.6)	7 (5.6)	2.84	ปานกลาง	4
(5) การระบาดของ โรครากเน่าโคนเน่า	24 (19.2)	60 (48.0)	28 (22.4)	13 (10.4)	2.82	ปานกลาง	5
ด้านการขนส่ง ผลผลิต	28 (22.4)	37 (29.6)	40 (32.0)	20 (16.0)	2.58	ปานกลาง	
ด้านการขาดแคลน แหล่งน้ำ	7 (5.6)	47 (37.6)	23 (18.4)	48 (38.4)	2.21	น้อย	
ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	17 (13.6)	30 (24.0)	26 (20.8)	52 (41.6)	2.09	น้อย	
ด้านการขาดแรงงาน	4 (3.2)	31 (24.8)	29 (23.2)	61 (48.8)	1.82	น้อย	
เฉลี่ยรวม					2.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า

ระดับของปัญหาในการปลูกทุเรียนอยู่โดยภาพรวมในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้วพบว่าปัญหา 2 ระดับใน 16 ประเด็น คือ

1. ด้านความรู้

1.1 ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ความรู้เรื่องพันธุ์ทุเรียน ความรู้เรื่องการจำหน่ายผลผลิต ความรู้เรื่องการตัดแต่งกิ่ง ความรู้เรื่องการให้น้ำ ความรู้เรื่องการให้ปุ๋ย

1.2 ระดับน้อย โดยเรียงลำดับดังนี้ ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดวัชพืช ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยว

2. ด้านการปฏิบัติ

2.1 ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ การระบาคของเพลิงไฟ การระบาคของไรแดง การระบาคของหนอนเจาะลำต้นทุเรียน การระบาคของเพลิงไก่แจ้ การระบาคของโรครากเน่าโคนเน่า

3. ด้านการขนส่งผลผลิต ระดับปานกลาง

4. ด้านการขาดแคลนแหล่งน้ำ ระดับน้อย

5. ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ระดับน้อย

6. ด้านการขาดแรงงาน ระดับน้อย

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในโรงเรียนเกษตรกร

ตารางที่ 4.11 ปัญหาในโรงเรียนเกษตรกร

N = 125

ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)				X	ความหมาย	อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
(1) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีน้อยเกินไปไม่เหมาะสม	12 (9.6)	58 (46.4)	30 (24.0)	25 (20.0)	2.45	น้อย	1
(2) การจัดอาหารและเครื่องดื่มน้อยเกินไปไม่เหมาะสม	6 (4.8)	54 (43.2)	46 (36.8)	19 (15.2)	2.37	น้อย	2
(3) เวลาที่นานเกินไปในแต่ละครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรม	10 (8.0)	60 (48.0)	17 (13.6)	38 (30.4)	2.33	น้อย	3
(4) วิทยากรที่ไม่เข้าใจระบบของการฝึกอบรม	15 (12.0)	41 (32.8)	37 (29.6)	32 (25.6)	2.31	น้อย	4
(5) จำนวนของสมาชิกโรงเรียนละ 25 คน มากเกินไป	6 (4.8)	48 (38.4)	47 (37.6)	24 (19.2)	2.28	น้อย	5

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

N = 125

ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)				\bar{X}	ความหมาย	อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
(6) สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมอยู่ห่างจากแปลงเรียนรู้	12 (9.6)	34 (27.2)	54 (43.2)	25 (20.0)	2.26	น้อย	6
(7) หลักสูตรการเรียนรู้ที่ไม่ต่อเนื่อง	10 (8.0)	43 (34.4)	40 (32.0)	32 (25.6)	2.24	น้อย	7
(8) การฝึกปฏิบัติมากเกินไป	6 (4.8)	34 (27.2)	50 (40.0)	35 (28.0)	2.08	น้อย	8
(9) สมาชิกแสดงความคิดเห็นการเรียนรู้ได้ตลอดการฝึกอบรม	8 (6.4)	34 (27.2)	42 (33.6)	41 (32.8)	2.07	น้อย	9
(10) การจัดทำแปลงเรียนรู้ที่ไม่มีผลมีอายุมากเกินไป	0 (0)	44 (35.2)	21 (16.8)	60 (48.0)	1.87	น้อย	10
เฉลี่ยรวม					2.22	น้อย	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า

ระดับของปัญหาในโรงเรียนเกษตรกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับดังนี้ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีน้อยเกินไปไม่เหมาะสม การจัดอาหารและเครื่องดื่มน้อยเกินไปไม่เหมาะสม เวลาที่นานเกินไปในแต่ละครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรที่ไม่เข้าใจระบบของการฝึกอบรม จำนวนของสมาชิกโรงเรียนละ 25 คน มากเกินไป สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมอยู่ห่างจากแปลงเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ที่ไม่ต่อเนื่อง การฝึกปฏิบัติมากเกินไป สมาชิกแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้ได้ตลอดการฝึกอบรม การจัดทำแปลงเรียนรู้ที่ไม่มีผลมีอายุมากเกินไป

ตารางที่ 4.12 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในโรงเรียนเกษตรกร

N = 125

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
(1) วิทยากร ดีแล้ว ช่วยกันดี	82	65.6	1
(2) อาหารเครื่องดื่ม เพียงพอแล้ว	78	62.4	2
(3) สถานที่ฝึกอบรม คืออยู่แล้ว (ในสวนผลไม้เกษตรกร)	75	60.0	3
(4) ระยะเวลา ครั้งละ 2 ปีและอยากให้ฝึกอบรมไปเรื่อยๆ	72	57.6	4
(5) การฝึกปฏิบัติ วันละ 3 ชั่วโมง ช่วงบ่าย	71	56.8	5
(6) หลักสูตร ให้ทำเอกสารฝึกอบรมแจกหลังฝึกอบรมเสร็จ	69	55.2	6
(7) แปลงเรียนรู้ คืออยู่แล้ว	68	54.4	7
(8) วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอแล้ว ให้เกษตรกรนำมาเองบ้าง	67	53.6	8
(9) การติดตามประเมินผล คืออยู่แล้ว	66	52.8	9
(10) หัวข้อวิชาการ คืออยู่แล้ว	63	50.4	10

จากตารางที่ 4.12 พบว่า

เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผล จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยเรียงลำดับดังนี้ วิทยากรเห็นว่าดีแล้วช่วยกันดี อาหารเครื่องดื่ม เพียงพอแล้ว สถานที่ฝึกอบรมคืออยู่แล้ว (ในสวนผลไม้เกษตรกร) ระยะเวลาข้อเสนอแนะ ครั้งละ 2 ปี และอยากให้ฝึกอบรมไปเรื่อยๆ การฝึกปฏิบัติ ข้อเสนอนะ วันละ 3 ชั่วโมง ช่วง บ่าย หลักสูตรข้อเสนอแนะ อยากให้ทำเอกสารฝึกอบรมแจกหลังฝึกอบรมเสร็จ แปลงเรียนรู้เห็นว่า คืออยู่แล้ว วัสดุอุปกรณ์เห็นว่าเพียงพอแล้วแต่อยากให้เกษตรกรนำมาเองบ้าง การติดตามประเมินผล เห็นว่าคืออยู่แล้ว และหัวข้อวิชาการเห็นว่าคืออยู่แล้วเช่นกัน